

Oikeusministeriö
kirjaamo.om@gov.fi

Päiväys/Datum
26.08.2024
Dnro/Dnr
TRAFICOM/348828/03.03.00/2024
Viite

VN/26111/2023

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto Tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen koordinaatioryhmän väliraportista

TIETOSUOJAN YLEISSÄÄDÖKSET (EU:n yleinen tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki)

- Onko tietosuojan yleissäädösten yleisen tietosuoja-asetuksen tai tietosuojalain soveltamiseen koettu liittyvän haasteita tai epäselvyyksiä, jotka voisivat vaikeuttaa julkisen palvelun järjestämistä? Jos on, minkälaisista haasteista tai epäselvyyksistä on tarkalleen ottaen kyse?**

Tietosuojalain 29 §:n 4 momentin mukaan henkilötunnusta ei tule tarpeettomasti merkitä rekisterin perusteella tulostettuihin tai laadittuihin asiakirjoihin. Momentin sanamuotoa tulisi täydentää niin, että se selkeästi kattaisi myös tilanteet, joissa asiakirjoissa on jo olemassa henkilötunnus (esim. asiakkaan itse toimittama asiakirja, jossa hetu). Henkilötunnuksen peittämisen tarpeellisuus nousee erityisesti esiin tilanteissa, joissa on kyseessä asiakirjan luovuttaminen julkisuuslain nojalla.

Muilta osin haasteita koskien tietosuojalainsäädännön ja julkisuuslain rinnakkaista soveltamista väliraportissa.

VIRANOMAISTEN HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA KANSALLINEN ERITYISSÄÄNTELY

- Onko kansalliseen erityissääntelyyn, jossa on kyse viranomaisten suorittamasta henkilötietojen käsittelystä (mukaan lukien henkilötietojen luovuttamisesta), koettu liittyvän haasteita tai epäselvyyksiä? Jos on, minkälaisista haasteista ja epäselvyyksistä on tarkalleen ottaen kyse?**

Liikennepalvelulaissa on useita säädöksiä julkisen palvelun tuottamisesta (kuten hallintotehtävän järjestämisestä) yksityisen toimijan toimesta. Esimerkkeinä tällaisista toiminnoista ovat Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymät lääkärit eri liikennemuodoissa (kuten rautatielääkäri, ilmailulääkäri), matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntävät organisaatiot ja liikennepalvelulain 25 luvun mukaiset lupa- ja rekisteröintitehtävien siirrot yksityisille palveluntarjoajille.

Traficom ja yllämainittujen toimijoiden tietosuojaroolit (rekisterinpitäjä, käsittelijä) vaihtelevat liikennepalvelulain mukaisissa tehtävissä. Liikennepalvelulaissa toimijat on katsottu joko itsenäiseksi rekisterinpitäjäksi tai Traficomin henkilötietojen käsittelijöiksi.

Selkeä esimerkki jälkimmäisestä on liikennepalvelulain 25 luvussa, jossa toimijat katsotaan henkilötietojen käsittelijöiksi ja Traficom rekisterinpitäjäksi.

Tietyissä tapauksissa on noussut kysymykseksi se, onko tämä tarkoituksenmukainen ratkaisu ja ovatko roolit tällä hetkellä ratkaistu oikein? Edellä esitetyn kysymyksen merkitystä kasvattaa pilvipalvelujen ja tekoälyratkaisujen käytön lisääntyminen, joka usein lisää hallittavaksi tulevia tietosuoja- ja tietoturvariskejä. Monimutkaisissa tavoissa käsitellä tietoa kustannukset nousevat erityisesti silloin, kun tietosuojasta ja tietoturvasta huolehditaan asianmukaisesti. Näissä tapauksissa on myös otettava huomioon toimijoiden vaihteleva koko. Joidenkin toimijoiden toiminta on pienimuotoista, jolloin resursseja ja osaamista tietosuojan ja tietoturvan osalta voi olla rajallisesti.

Näkemyksemme mukaan liikennepalvelulain perusteella ulkoistettuja tehtäviä koskevat säännökset tulisi käydä läpi ja tarkastaa, että tietosuojaroolit ovat niissä yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia ja pyrkiä yhtenäistämään rooleja eri tehtävien osalta.

Julkisen tehtävän hoitaminen vaatii käytännössä aina henkilötietojen käsittelyä useilla eri tekniikoilla ja välineillä. Tästä syystä olisi perusteltua aina julkisesta tehtävästä säädettäessä tunnistaa eri toimijoiden todellinen kuhunkin - eri käsittelyvaiheeseen liittyvä - tietosuojaoikeudellinen rooli. Lainsäädäntövaiheessa tulisi ottaa huomioon, että saman tehtävän suorittaminen saattaa edellyttää sekä julkiselta että yksityiseltä toimijalta useita rooleja, joiden tulee olla oikein tunnistettu.

Etunimi Sukunimi
titteli

Etunimi Sukunimi
titteli

Saarimäki Jarkko
Pääjohtaja

Lappalainen Kristiina
Lakimies

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 26.8.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficom:n kirjaamosta.